ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **P. Č.**, zastoupen Mgr. Tomášem Radou, advokátem se sídlem Široká 432/11, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. 11. 2017, č. j. 55 Ad 9/2017 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 4. 2017, č. j. MPSV-2017/80206-913, zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Českých Budějovicích ze dne 9. 3. 2017, č. j. 25065/2017/CBU, jímž žalobci nebyl přiznán příspěvek na živobytí.

II.

[2] Žalobce se žalobou ze dne 7. 6. 2017 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v Českých Budějovicích napadeným usnesením ustanovil žalobci zástupce z řad advokátů, a to Mgr. Tomáše Radu. Dospěl totiž k závěru, že je ustanovení právního zástupce nezbytné k ochraně jeho práv, neboť z jeho podání je zřejmé, že není v jeho

silách, aby sám hájil svá práva před soudem. Krajský soud zohlednil též žalobcův nepříznivý zdravotní stav.

III.

[3] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, neboť mu podle jeho názoru krajský soud ustanovil advokáta, který se správnímu právu nevěnuje, navíc s ním ustanovený advokát nekomunikoval. Stěžovatel proto uvedl, že ke svému ustanovenému právnímu zástupci nemá důvěru. Krajský soud taktéž neodůvodnil, proč mu ustanovil právě tohoto advokáta. Stěžovatel také uvedl, že by měla být jeho věc přikázána jinému soudu či soudci, neboť podle jeho názoru dochází ze strany soudkyně k různým pochybením včetně vkládání podání do spisů, kam nepatří, či ztrácení relevantních podání. Soudkyně též podle jeho názoru pochybila, když jednání nařídila už na devátou hodinu.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření k podané kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel není zastoupen advokátem, proto jeho kasační stížnost nesplňuje potřebné náležitosti a je třeba ji odmítnout.

[5] K podané kasační stížnosti se rovněž vyjádřil ustanovený právní zástupce, který uvedl, že odmítá stěžovatelova tvrzení o nedostatečné komunikaci a neschopnosti stěžovatele zastoupit. Se stěžovatelem komunikoval, nicméně ten ho místo spolupráce urážel a ohrozil tak potřebnou důvěru mezi ním a klientem. Navrhl proto zrušení napadeného usnesení Nejvyšším správním soudem, a pokud k tomu Nejvyšší správní soud nepřistoupí, podává tímto žádost o zrušení svého zastoupení před krajským soudem.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud nepožadoval v posuzované věci zaplacení soudního poplatku ani zastoupení advokátem pro řízení o kasační stížnosti. Řízení je osvobozeno od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel není v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, nicméně tato povinnost ho v nynějším řízení nestíhá. Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, totiž plyne, že *„[j]e-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu*

usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.“ Z uvedeného plyne, že stěžovatel v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o ustanovení zástupce nemusí být zastoupen advokátem.

[9] Stěžovatel se zejména domnívá, že krajský soud pochybil, když mu ustanovil právním zástupcem Mgr. Tomáše Radu. Nejvyšší správní soud se však s tímto stěžovatelovým názorem neztotožňuje.

[10] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

[11] Podle § 18 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, je advokát oprávněn poskytnutí právních služeb odmítnout, pokud nebyl podle zvláštních předpisů ustanoven nebo určen Komorou k poskytnutí právních služeb podle odstavce 2.

[12] Podle § 20 odst. 2 zákona o advokacii je advokát oprávněn smlouvu o poskytování právních služeb vypovědět, popřípadě požádat o zrušení ustanovení nebo požádat Komoru o určení jiného advokáta, dojde-li k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem nebo neposkytuje-li klient potřebnou součinnost.

[13] V projednávaném případě byl stěžovatel osvobozen od soudních poplatků ze zákona, a krajskému soudu tak zbývalo pouze posoudit, zda je ustanovení zástupce potřebné k ochraně jeho práv. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že dobrodiní spočívající v ustanovení advokáta je výjimečným institutem, jehož smyslem je umožnit účastníku řízení kvalifikované právní zastoupení za účelem zvýšení ochrany práv. Stěžovatel, kterému byl advokát ustanoven, nemůže požadovat jiného advokáta jen z důvodu své osobní nespokojenosti, ledaže předloží pádné argumenty svědčící o tom, že ustanovený advokát objektivně nemůže náležitě vykonávat jeho zastoupení.

[14] Stěžovatel ve své kasační stížnosti poukazoval na údajně nedostatečnou specializaci Mgr. Tomáše Rady. V tomto směru je ale nutné poukázat na to, že podle informací zveřejněných na webových stránkách České advokátní komory k jednotlivým advokátům vykonává ustanovený zástupce Mgr. Tomáš Rada mimo jiné generální praxi, tedy poskytuje právní služby ve všech oblastech práva. Stěžovatelova námitka týkající se chybějící specializace na správní právo je proto nedůvodná. Stejně tak nebylo povinností krajského soudu své rozhodnutí o ustanovení konkrétního zástupce, v projednávané věci Mgr. Tomáše Rady, blíže odůvodňovat, jak ostatně vyplývá již z dřívější judikatury Nejvyššího správního soudu. Jak uvedl zdejší soud ve vztahu k úpravě ustanovování advokáta v rozsudku ze dne 8. 9. 2005, č. j. 6 Ads 64/2005 - 25, publ. pod č. 1372/2007 Sb. NSS, *„má-li být tímto ustanovením založeno konkrétní subjektivní právo stěžovatele na odborné zastoupení osobou s právnickým vzděláním v řízení před soudem, pak toto právo je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoli však právem na konkrétního zástupce (...).“*

[15] Další stěžovatelovy argumenty týkající se ustanoveného zástupce nejsou v posuzované věci relevantní, neboť Nejvyšší správní soud posuzuje pouze otázku, zda krajský soud postupoval správně, když stěžovateli ustanovil zástupcem z řad advokátů Mgr. Tomáše Radu. Vše, co následovalo po tomto ustanovení, ať už se jedná o otázku komunikace vznesenou stěžovatelem nebo ztráty důvěry vznesenou stěžovatelem i ustanoveným právním zástupcem, bude zkoumáno v rámci posouzení žádosti právního zástupce Mgr. Tomáše Rady o zrušení svého ustanovení, kterou podle soudního spisu podal dne 5. 12. 2017. Je nesporné, že jedním ze základních předpokladů pro poskytování právních služeb advokátem je vzájemná, tedy oboustranná důvěra. Proto lze i z důvodu narušení nezbytné důvěry podat žádost o zrušení ustanovení zástupce. Posouzení intenzity narušení této důvěry tak bude muset provést krajský soud.

[16] Ani stěžovatelovy námitky týkající se soudkyně krajského soudu, která rozhodovala v projednávané věci, nejsou pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti relevantní a byly by relevantní pouze v případě, pokud by pochybení krajského soudu založilo zmatečnost celého řízení. Ze spisu ale nijak nevyplývá, že by s ním mělo být nakládáno jinak, než je obvyklé, a naopak z něj i z usnesení o ustanovení zástupce příznivého pro stěžovatele, nelze vyvozovat, že by soudkyně stěžovatele podrobila nerovnému či dokonce šikanóznímu jednání. Krajský soud tedy nepochybil, a není tak důvodu přikazovat věc jinému soudu, jak stěžovatel požaduje.

[17] Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá než uzavřít, že kasační stížnost není důvodná.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. prosince 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu